

Asia: VN/4773/2022

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi tieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvonnasta ja toimivaltaisten viranomaisten työnjaosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (työsuojeluviranomainen) kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausunto on muodostettu yhdessä kaikkien työsuojelun vastuualueiden kanssa ja edustaa näin kaikkia työsuojeluviranomaisia.

Työsuojeluviranomainen suhtautuu positiivisesti esitettyyn asetulusuonnokseen.

Lain valvojan näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää, että toimivallasta ja valvontavastuista on säädetty riittävän tarkkarajaisesti. Työsuojeluviranomainen esittää kommenttinsa asetuksen mukaisessa järjestyksessä. Asetulusuonnoksen 3 §:ssä säädetään toimivaltaisen viranomaisen työnjaosta. Asetuksen mukaan työsuojeluviranomainen valvoisi tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamista yrityksissä. Vakiintuneen käytännön mukaan yritysvalvontaa tehdään nykyisin myös asiakirjatarkastuksina työnantajalta pyydettyjen asiakirjojen perusteella. Tällä turvataan resurssitehokas valvonta sekä pienten toimijoiden valvonta tilanteessa, jossa yritys toimii kotirauhan suojan piiriin kuuluvissa ti-loissa. Edellä esitetty mahdollisuus on kirjattu selventävänä seikkana perustelumuietioon. Työsuojeluviranomainen ei ota kantaa siihen, mikä viranomainen tulisi nimetä valvontadirektiivin 7 artiklan mukaiseksi kansalliseksi elimeksi ja koordinoivaksi tahoksi kansallisen valvontastrategian valmistelutyössä. Ensiarvoisen tärkeää on, että kukin viranomainen pystyy vaikuttamaan oman valvontasektorinsa valvonnan sisältöön ja että strategiassa konkretisoidaan valvonnan yhteiset suuntaviivat ja tavoitteet ja otetaan huomioon eri viranomaisten resurssit, toimintatavat ja toimivaltuudet. Työsuojeluviranomainen katsoo, että koordinoivalle viranomaiselle tulee turvata riittävä resurssi myös tähän strategiatyöhön.

Asetulusuonnoksen 4 §:n mukaan ”työsuojeluviranomaisen johdolla on pyrittävä järjestämään vuosittain tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhteistarkastuksia yritysten tiloissa muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.” Tällaista yrityksen tiloissa toteutettavaa yhteistarkastusta ei ole aiemmin toteutettu, joten sen johdosta joudutaan arvioimaan yhteistoiminnasta saatava hyöty

osana kokonaisstrategiaa. Perustelumuistiossa on huomioitu työsuojeluviranomaisen mahdollisuus antaa muille viranomaisille virka-apua tienvarsivalvonnassa. Lisäksi työsuojeluviranomainen kiinnittää ministeriön huomiota siihen, että ensimmäisen momentin prosenttiosuuksiin pääsy tulee sitoa suunnitteluvaiheen lukuihin, eikä voine olla niin, että tienvarsivalvonnan ylittäessä sille asetetun tavoitteen tulisi yritysvalvonnan osuutta nostaa resursoidusta.

Asetusluonnoksen 5 §:ssä säädetään tarkastuksen sisällöstä. Valvottavien kokonaisuuksien osalta ministeriö on ottanut huomioon valmisteluvaiheessa esitetyt kielelliset täsmennykset. Työsuojeluviranomainen kiinnittää ministeriön huomiota viimeisen kohdan ilmaisuun ”kokonaistyöaika”, kun sillä viitataan työaikalain 18 §:ssä säädettyyn työajan enimmäismäärään. Työajan kokonaismäärän valvonta toteutetaan valvomalla työaikalain työaikakirjanpitoa ja enimmäismäärää koskevia säännöksiä. Näiden valvominen on usein hyvin työlästä varsinkin, jos valvontaa suoritetaan yksinomaan pyydettyjen asiakirjojen perusteella. Työsuojeluviranomainen tulkitsee asetusluonnosta niin, että asetuksen luetteloa edellytetään kokonaisuudessaan vain niissä tilanteissa, joissa tarkastus suoritetaan yrityksen tiloissa. Perustelumuistiossa kuvatulla tavalla osa yritysvalvonnassa toteutetaan asiakirjatarkastuksina, jolloin työajan enimmäismäärän valvonta ei ole aina tarkoituksenmukaista. Nykyisen käytännön mukaan asiakirjatarkastuksen seurauksena valvonta voidaan laajentaa yrityksen tiloissa toteutettavaksi tarkastukseksi, jolloin kokonaistyöaikaakin valvotaan.

Edellä kuvattu työaikalain valvonnan ja tieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvonnan yhdistäminen tulee tarvitsemaan hieman enemmän viranomaisresurssia aiempaan verrattuna. Työsuojeluviranomainen katsoo, että tässä vaiheessa ei ole täysin ennustettavissa laajentuvan IMI-tiedonvaihtojärjestelmän resurssitarpeita. Ensivaiheessa arvioidaan neuvontaan, suunnitteluun ja koulutukseen tarvittavan jonkin verran erillisresurssia. Mikäli järjestelmän käyttö ja lähetettyjen kuljettajien valvonta eri jäsenmaissa lisääntyy, saattaa resurssitarve muodostua pysyväksi.

Eriksson Aki
Lounais-Suomen aluehallintovirasto - Työsuojelun vastuualue